

**AKCINĖS BENDROVĖS „ORO NAVIGACIJA“
ANTIKORUPCINĖ POLITIKA**

**I SKYRIUS
BENDROSIOS NUOSTATOS**

1. Akcinės bendrovės „Oro navigacija“ (toliau – Bendrovė) antikorupcinė politika (toliau – Antikorupcinė politika) yra Bendrovės korupcijos prevencijos dokumentas, kuriuo Bendrovė įsipareigoja, įgyvendindama jai pavestus uždavinius ir funkcijas, nesitaikstyti su korupcija, laikytis tarptautinių, Lietuvos Respublikos teisės aktų korupcijos prevencijos srityje nuostatų ir Bendrovėje įdiegtos antikorupcinės vadybos sistemos pagal standartą ISO 37001:2016 „Antikorupcinės vadybos sistemos. Reikalavimai ir naudojimo gairės“ (toliau – Standartas) reikalavimų bei viešai deklaruoja, kad ji netoleruoja neetiško elgesio, neteisėtų dovanų, nepotizmo, kronizmo, interesų konflikto, kyšininkavimo, papirkimo, prekybos poveikiu, piktnaudžiavimo tarnyba ir kitų korupcinių nusikalstamų veikų bei korupcijos pasireiškimo formų.

2. Antikorupcinėje politikoje nustatyti Bendrovėje taikomi bendrieji korupcijos prevencijos principai, antikorupcinės politikos tikslai ir uždaviniai, galimi korupcijos prevencijos būdai, pagrindiniai antikorupcinės politikos formavimo ir įgyvendinimo subjektai bei Antikorupcinės politikos reikalavimų nevykdymo pasekmės.

3. Antikorupcinė politika taikoma visiems Bendrovės darbuotojams, Bendrovės valdybos ir audito komiteto nariams, veiklos partneriams, su kuriais Bendrovė yra sudariusi viešojo pirkimo sutartis (toliau visi kartu – asmenys). Antikorupcinės politikos nuostatomis skatinami vadovautis visi Bendrovės veiklos partneriai ir suinteresuotosios šalys.

4. Antikorupcinė politika parengta vadovaujantis Standartu, Lietuvos Respublikos korupcijos prevencijos įstatymu, Lietuvos Respublikos viešųjų ir privačių interesų derinimo įstatymu, Lietuvos Respublikos pranešėjų apsaugos įstatymu, Bendrovės įstatais ir kitais Bendrovės veiklą reglamentuojančiais teisės aktais.

5. Antikorupcinėje politikoje vartojamos pagrindinės sąvokos:

5.1. **Korupcija** – asmens tiesioginis ar netiesioginis siekimas, reikalavimas arba priėmimas turtinės ar kitokios asmeninės naudos (dovanos, paslaugos, pažado, privilegijos) sau ar kitam asmeniui už atlikimą arba neatlikimą veiksmų pagal einamas pareigas, taip pat asmens veiksmai arba neveikimas siekiant, reikalaujant turtinės ar kitokios asmeninės naudos sau arba kitam asmeniui, taip pat tiesioginis ar netiesioginis siūlymas ar suteikimas asmeniui turtinės ar kitokios asmeninės naudos (dovanos, paslaugos, pažado, privilegijos) už atlikimą arba neatlikimą veiksmų pagal asmens einamas pareigas, taip pat tarpininkavimas darant šioje dalyje nurodytas veikas.

5.2. **Korupcijos prevencija** – korupcijos priežasčių, sąlygų atskleidimas ir šalinimas sudarant bei įgyvendinant atitinkamų priemonių sistemą, taip pat poveikis asmenims siekiant atgrasinti nuo korupcinio pobūdžio nusikalstamų veikų darymo.

5.3. **Kronizmas** – draugų ir bičiulių protegavimas, naudojantis einamomis pareigomis, vardu ir galia.

5.4. **Neetiškas elgesys** – neetišku elgesiu laikomas elgesys, prieštaraujantis visuotinai priimtiniams profesinės etikos, garbės, moralės ir gero elgesio principams.

5.5. **Neteisėtos dovanos** – siekiant išvengti šališkumo ar bet kokio pranašumo užsitikrinimo teikiamos, siūlomos ar gaunamos bet kokios dovanos ar paslaugos, kurios gali būti traktuojamos kaip viršijančios įprastą komercinę praktiką ir leidžiančios daryti prielaidą, kad tokiu būdu yra siekiama įgyti palankumo ar išskirtinio vertinimo bet kokioje su Bendrovės veikla susijusioje srityje, taip pat bet kokios formos dovanos Lietuvos ar užsienio valstybių pareigūnams (tarnautojams), auditoriams, savivaldybių darbuotojams ir pan., išskyrus dovanas, kurios leidžiamos pagal Bendrovės Dovanų politikos aprašą.

5.6. **Interesų konfliktas** – interesų konfliktas yra situacija, kai asmuo, vykdydamas jam pavestas funkcijas, privalo atlikti tam tikrą veiksmą, tačiau tas veiksmas (darbo funkcijų dalis, pavedimas ar pan.) yra susijęs ne tik su jo tiesioginėmis pareigomis, bet ir su jam artimo asmens privačiu interesu.

5.7. **Nepotizmas** – savo šeimos narių, giminaičių bei kitų artimų asmenų (taip pat ir sugyventinių, partnerių) globa ir protegavimas, naudojantis einamomis pareigomis, vardu ir galia.

5.8. **Kyšininkavimas** – kyšininkavimas suprantamas kaip asmens ar per tarpininką pažadėjimas ar susitarimas priimti neteisėtą ar nepagrįstą atlygį (materialų ar nematerialų, turintį ekonominę vertę rinkoje ar jos neturintį), t. y. kyšį už pageidaujama veiką, taip pat reikalavimas ar provokavimas duoti kyšį bei kyšio priėmimas.

5.9. **Papirkimas** – papirkimas suprantamas kaip bet kurio asmens, paties ar per tarpininką, pasiūlymas, pažadėjimas, susitarimas duoti neteisėtą ar nepagrįstą atlygį (materialų ar nematerialų, turintį ekonominę vertę rinkoje ar jos neturintį) ar tokio atlygio davimas darbuotojui ar trečiajam asmeniui.

5.10. **Prekyba poveikiu** – pasinaudojimas savo pareigomis, įgaliojimais, giminyste, pažintimis ar kita tikėtina įtaka, siekiant paveikti įstaigą, instituciją, organizaciją, valstybės tarnautoją ir pan., kad šie teisėtai ar neteisėtai veiktų ar neveiktų, vykdydami savo įgaliojimus, ir tiesioginis arba netiesioginis, ar per tarpininką siūlymas, žadėjimas ar susitarimas duoti kyšį ar kyšio davimas tokiems asmenims ar trečiajam asmeniui.

6. Kitos Antikorupcijos politikoje vartojamos sąvokos atitinka apibrėžtas Standarte, Lietuvos Respublikos korupcijos prevencijos įstatyme, Lietuvos Respublikos viešųjų ir privačių interesų derinimo įstatyme ir kituose teisės aktuose.

II SKYRIUS TAIKOMI PRINCIPAI

7. Bendrovė, formuodama ir įgyvendindama Antikorupcinę politiką bei antikorupcinę vadybos sistemą, vadovaujasi šiais principais:

7.1. *Teisėtumo principas.* Įgyvendinamos antikorupcinės vadybos sistemos priemonės negali prieštarauti taikytiniams tarptautiniams ir Lietuvos Respublikos teisės aktams, reglamentuojantiems antikorupcinę veiklą.

7.2. *Vadovų asmeninio pavyzdžio principas.* Vadovų asmeninis pavyzdys yra esminis nepakantumo korupcijai kultūros Bendrovėje formavimo veiksnys ir efektyvios antikorupcinės vadybos sistemos įgyvendinimo garantas.

7.3. *Darbo etika.* Bendrovė siekia savo veiklos partnerių, klientų, darbuotojų pasitikėjimo ir geros reputacijos, todėl netoleruojami bet kokie Antikorupcinėje politikoje numatyti veiksmai ir korupcijos formos, galintys daryti neigiamą įtaką ar žalą Bendrovės reputacijai.

7.4. *Darbuotojų įtraukimo principas.* Darbuotojų nuolatinis informavimas apie Bendrovės įgyvendinamą Antikorupcinę politiką ir jų įtraukimas į antikorupcinių kontrolės priemonių įgyvendinimą.

7.5. *Antikorupcinių kontrolės priemonių adekvatumo korupcijos rizikai principas.* Antikorupcinių kontrolės priemonių, skirtų sumažinti korupcijos rizikas, kūrimas ir diegimas, atsižvelgiant į nustatytą korupcinių rizikų lygį.

7.6. *Antikorupcinių kontrolės priemonių įgyvendinimo efektyvumo principas.* Bendrovėje prioritetas skiriamas tokioms antikorupcinės kontrolės priemonėms, kurių įgyvendinimas nėra sudėtingas, poveikis, tikėtina, duos ženklų naudą ir jų įgyvendinimas netaps našta Bendrovei.

7.7. *Atsakomybės neišvengiamumo principas.* Kiekvienas asmuo, padaręs korupcinio pobūdžio veiką, neatsižvelgiant į einamas pareigas, atliekamas funkcijas, atsako teisės aktų nustatyta tvarka.

7.8. *Nuolatinės kontrolės, monitoringo ir gerinimo principas.* Siekiant nuolat gerinti antikorupcinę vadybos sistemą, Bendrovėje reguliariai atliekama įgyvendinamų antikorupcinių priemonių kontrolė ir vykdomas Antikorupcinės politikos veiksmingumo vertinimas.

III SKYRIUS ANTIKORUPCINĖS POLITIKOS TIKSLAS IR UŽDAVINIAI

8. Antikorupcinės politikos tikslas yra užtikrinti, kad Bendrovės vykdoma veikla ir elgsena atitiktų valstybės institucijų formuojamus ir visuomenėje priimtinus aukščiausius patikimumo, sąžiningumo, skaidrumo ir verslo etikos standartus. Bendrovėje įdiegta antikorupcinė vadybos sistema, įskaitant Antikorupcinę politiką, siekiama stiprinti nacionalinį saugumą, didinti paslaugų teikimo kokybę ir patikimumą, sudaryti sąlygas laiku nustatyti veiklos procesuose kylančias korupcijos rizikas ir jas įvertinus parinkti proporcingas ir efektyvias antikorupcines ir kitas kontrolės priemones, suteikiančias galimybę sumažinti nustatytą ir nepriimtina korupcijos riziką.

9. Pagrindiniai Bendrovės įgyvendinamos Antikorupcinės politikos uždaviniai yra:

9.1. sumažinti korupcijos pasireiškimo riziką Bendrovės veikloje ir gebėti ją valdyti;

9.2. užtikrinti tinkamą ir nustatytu laiku atliekamą Lietuvos Respublikos įstatymais, Lietuvos Respublikos susisiekimo ministro įsakymais ir kitais teisės aktais nustatytą korupcijos prevencijos priemonių įgyvendinimą;

9.3. nustatyti reikalavimus asmenų elgesiui korupcijos prevencijos srityje ir pasiekti, kad šie reikalavimai taptų įsisaugantomis ir savanoriškai vykdomomis darbo etikos normomis ne tik darbuotojams, bet ir Bendrovės interesus atstovaujantiems asmenims, Bendrovės veiklos partneriams bei kitoms suinteresuotosioms šalims.

IV SKYRIUS

ANTIKORUPCINĖS POLITIKOS ĮGYVENDINIMO SUBJEKTAI BEI JŲ FUNKCIJOS

10. Pagrindiniai Bendrovės Antikorupcinės politikos ir antikorupcinės vadybos sistemos formavimo ir įgyvendinimo subjektai yra Bendrovės valdyba, generalinis direktorius, antikorupcinės atitikties funkcijos vykdytojas ir struktūrinių padalinių vadovai. Bendrovės generalinis direktorius gali pasitelkti papildomus žmogiškuosius išteklius antikorupcinės vadybos sistemai įgyvendinti.

11. Bendrovės valdyba, formuodama ir įgyvendindama antikorupcinės vadybos sistemą, kartu su Bendrovės generaliniu direktoriumi tvirtina Bendrovės antikorupcinę politiką, užtikrina, kad jai periodiškai būtų teikiama informacija apie Bendrovės antikorupcinės vadybos sistemos veikimą, atlieka Bendrovės antikorupcinės vadybos sistemos įgyvendinimo ir rezultatyvumo priežiūrą.

12. Bendrovės generalinis direktorius, formuodamas ir įgyvendindamas antikorupcinės vadybos sistemą, ir siekdamas užtikrinti korupcijos prevenciją:

- 12.1. užtikrina, kad Antikorupcinė politika derėtų su Bendrovės strategija;
- 12.2. užtikrina, kad antikorupcinė vadybos sistema būtų tinkamai sukurta jos tikslams pasiekti, įgyvendinama, prižiūrima ir analizuojant vertinama, siekiant mažinti Bendrovės korupcijos riziką;
- 12.3. užtikrina antikorupcinės vadybos sistemos reikalavimų integravimą į Bendrovės procesus;
- 12.4. skiria reikiamus išteklius, kad antikorupcinė vadybos sistema galėtų rezultatyviai veikti;
- 12.5. paskirsto atsakomybę ir įgaliojimus Bendrovės darbuotojams Antikorupcinės politikos ir antikorupcinės vadybos sistemos formavimo ir įgyvendinimo srityse;
- 12.6. užtikrina vidaus ir išorės sklaidą antikorupcijos klausimais;
- 12.7. vykdo vidaus komunikaciją apie rezultatyvaus antikorupcinio valdymo ir antikorupcinės vadybos sistemos reikalavimų laikymosi svarbą;
- 12.8. padeda Bendrovės darbuotojams didinti antikorupcinės vadybos sistemos rezultatyvumą, tinkamai jam vadovaudamas;
- 12.9. puoselėja antikorupcinę kultūrą;
- 12.10. užtikrina nuolatinį Antikorupcinės politikos ir antikorupcinės vadybos sistemos gerinimą;
- 12.11. savo pavyzdžiu skatina kitus asmenis demonstruoti lyderystę korupcijos prevencijos srityje;

12.12. skatina asmenis pranešti apie įtariamą arba faktinę korupciją;

12.13. užtikrina, kad Bendrovės valdybai periodiškai būtų teikiama informacija apie Bendrovės antikorupcinės vadybos sistemos veikimą.

13. Bendrovės darbuotojai, vykdydami Antikorupcinės politikos ir antikorupcinės vadybos sistemos dokumentų reikalavimus, turi teisę teikti Bendrovės vadovybei, antikorupcinės atitikties funkcijos vykdytojui ar už korupcijos prevenciją atsakingiems darbuotojams pasiūlymus dėl Antikorupcinės politikos tobulinimo, nustatytų korupcinio pobūdžio nusižengimų priežasčių ir sąlygų šalinimo.

14. Visi asmenys yra atsakingi už Antikorupcinės politikos žinojimą ir taikymą, o Bendrovės darbuotojai yra asmeniškai atsakingi ir už antikorupcinės vadybos sistemos dokumentų reikalavimų žinojimą ir vykdymą.

V SKYRIUS PRANEŠIMAI APIE ANTIKORUPCINĖS POLITIKOS PAŽEIDIMUS

15. Bendrovės darbuotojai skatinami informuoti Bendrovės vadovybę, antikorupcinės atitikties funkcijos vykdytoją, už korupcijos prevenciją atsakingus darbuotojus arba pranešti el. paštu pasitikejimolinija@ans.lt apie bet kokius Antikorupcinės politikos ir antikorupcinės vadybos sistemos dokumentų nuostatų pažeidimus, galimus korupcijos atvejus, viešųjų ir privačių interesų derinimo pažeidimus.

16. Bendrovė taip pat skatina veiklos partnerius ir suinteresuotąsias šalis pranešti apie bet kokius Antikorupcinės politikos nuostatų pažeidimus ar galimus korupcijos atvejus Bendrovės interneto svetainės www.ans.lt skiltyje „Korupcijos prevencija“ nurodytu el. pašto adresu pasitikejimolinija@ans.lt.

17. Bendrovė įsipareigoja saugoti pranešėjų konfidencialumą bei imtis visų galimų priemonių, kad asmuo, pranešęs apie pagrįstai įtariamą Bendrovės Antikorupcinės politikos pažeidimą, korupcijos atvejus, viešųjų ir privačių interesų derinimo pažeidimus, nepatirtų neigiamų su jo pranešimu susijusių pasekmių. Pranešėjų apsaugos nuostatos galioja ir tais atvejais, jeigu paaiškėja, kad asmens pateikta informacija nepasitvirtino.

18. Gauti pranešimai, atsižvelgiant į jų turinį, nagrinėjami ir atsakymai pranešimą pateikusiems asmenims rengiami Lietuvos Respublikos ir Bendrovės vidaus teisės aktų nustatyta tvarka bei negali būti perduoti nagrinėti padaliniui ar darbuotojui, jeigu dėl jų veiksmų išreikškė susirūpinimą pareiškėjas.

19. Pranešimus pateikusiems asmenims gali būti taikomos apsaugos, skatinimo ir pagalbos priemonės Lietuvos Respublikos pranešėjų apsaugos įstatymo ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka.

VI SKYRIUS ATSAKOMYBĖ

20. Antikorupcinės politikos nuostatų pažeidimas gali būti laikomas šiurkščiu darbo pareigų pažeidimu ir už jį gali būti taikoma Lietuvos Respublikos teisės aktuose ir Bendrovės darbo tvarkos taisyklėse nustatyta atsakomybė.

21. Tais atvejais, kai Antikorupcinės politikos pažeidimas turi nusikalstamos veikos požymių, apie tai pranešama kompetentingoms institucijoms ir už šias veikas gali būti taikoma Lietuvos Respublikos teisės aktais nustatyta atsakomybė.

VII SKYRIUS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

22. Visi esami ir naujai priimami Bendrovės darbuotojai ir komitetų nariai privalo susipažinti su Antikorupcine politika ir vykdyti jos reikalavimus.

23. Asmenys, atstovaujantys Bendrovės interesams ar veikiantys Bendrovės vardu, nesantys Bendrovės darbuotojais, taip pat veiklos partneriai, su kuriais Bendrovė sudaro viešųjų pirkimų sutartis, yra supažindinami su Antikorupcine politika ir privalo įsipareigoti laikytis jos nuostatų.

24. Antikorupcinė politika skelbiama viešai. Bendrovė siekia, kad Antikorupcinės politikos nuostatų laikytųsi visi Bendrovės veiklos partneriai ir suinteresuotosios šalys.
